

**Juhtumikäsitus:
KORDUMAKIPPUVAD
KÜSIMUSED KOHALIKE
OMAVALITSUSTE
AMETNIKELE**

Käesolev töö valmis osana projektist NaturallyEst-LIFE, “Natura 2000 kommunikatsiooni piloottegevused Eestis” (LIFE16 GIE/EE/000665), 2017–2022. Projekti rahastas Euroopa Liidu LIFE'i programm, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ja projekti partnerid. Käesolev väljaanne ei pruugi kajastada Euroopa Komisjoni ametlikke seisukohti.

KÄESOLEVASSE JUHTUMIANALÜÜSI OLEME KOONDANUD NEED KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED KOHALIKE OMAVALITSUSTE AMETNIKELT, MIS ON LAEKUNUD PROJEKTI NATURALLYEST LIFE LOODUSKAITSE NÕUANDLA RAAMES.

Meie vallas asuvad Natura looduskaitsealad – milliseid tegevusi ja millistel tingimustel võin valla ametnikuna lubada?

- Lubada võib kõiki selliseid tegevusi (sh uute hoonete ja teede rajamist), mis ei kahjusta nende liikide ja elupaigatüüpide seisundit, mille kaitseks on kaitsealad loodud. Seejuures tuleb silmas pidada, et negatiivne mõju looduskaitseala kaitse eesmärkidele võib tulla mitte ainult tegevusest Natura looduskaitseala piirides, vaid ka sellest väljaspool, sest negatiivsed mõjud võivad jõuda looduskaitsealale ka kaugemalt.
- Et otsused oleksid õiguspärased, tuleb lisaks kohustuslikule eelhindamisele viia läbi nn Natura-hindamine. Natura-hindamine on nõutav, kui objektiivse teabe põhjal ei saa välistada kavandatava tegevuse ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Seejuures tuleb kavandatavat tegevust hinnata koosmõjus teiste tegevustega, mis kaitse-eesmärkidele mõju võivad avaldada.
- Loa võib anda või planeeringu kehtestada vaid juhul, kui otsusetegija on mõjude hindamise tulemusel või muul viisil veendunud, et kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt selle looduskaitseala terviklikkust ega kaitse eesmärki. Samuti tuleb järgida looduskaitseadust ja kaitsealade kaitse-eeskirju.

Millist protseduuri tuleb kohalikul omavalitsusel järgida Natura looduskaitsealal tegevuste lubamisel või keelamisel?

Esimese asjana tuleks välja selgitada, kas tegevus võib mõjutada ala kaitse-eesmärke -kaitstavate liikide või elupaikade seisundit. See tähendab, et kohalik omavalitsus peab andma nn eelhinnangu selle kohta, kas tegevuse mõjusid tuleks täpsemalt hinnata. Eelhinnang peab lähtuma ettevaatuspõhimõttest. Põhjalikum nn Natura-hindamine tuleb läbi viia, kui objektiivse teabe põhjal ei saa välistada kavandatava tegevuse ebasoodsat mõju looduskaitseala kaitse-eesmärgile. Seejuures tuleb kavandatavat tegevust hinnata koosmõjus teiste tegevustega, mis kaitse-eesmärkidele mõju võivad avaldada. Oluline on, et eelhindamise etapis ei tohi arvestada negatiivseid mõjusid vähendavate või välistavate leevendusmeetmetega.

Kui eelneva põhjal selgub, et põhjalikum mõju hindamine on vajalik, tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine (KMH – ehituslubade, projekteerimistingimuste puhul) või keskkonnamõjude strateegiline hindamine (KSH – planeeringute puhul). Mõju hindamise käigus tuleb anda vastus küsimusele, kas kavandatav tegevus mõjutab ebasoodsalt Natura looduskaitseala terviklikkust või kaitse-eesmärki. Kui ebasoodsat mõju ei saa välistada, ei tohi tegevust lubada. Seega, KOV otsustusõigus peab lähtuma KMH või KSH tulemustest.

Erandina ei pea mõjude hindamist läbi viima selliste tegevuste puhul, mis on kas otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või on otseselt kaitse korraldamiseks vajalikud. Niisugusteks tegevusteks on eelkõige kaitsekorralduskavas ette nähtud tegevused.

Kohaliku omavalitsuse ametnikuna tegelen detailplaneeringuga, millega kavandatakse elamuala looduskaitsealale. Kas ja milliseid tegevusi võin lubada?

Lubada võib selliseid tegevusi, mis ei avalda ebasoodsat mõju looduskaitseala kaitse-eesmärkidele või terviklikkusele. Selleks et teha kindlaks, kas ja millised tegevused on lubatud, tuleb igal juhul mõjusid eelhinnata ning vajadusel ka täpsem keskkonnamõju hindamine teha. Hindamiste läbiviimiseks saab abi valdkonna ekspertidelt. Vaata mõjude hindamise kohta ka vastust eelmisele küsimusele.